

Dottermans, een naam met wortels te Hoegaarden

Jef Vanderwegen

Het is niet uitzonderlijk dat de schrijfwijze van een oude familienaam zodanig verandert dat de oorspronkelijke naam niet meer herkend wordt en waardoor de etymoloog op een dwaalspoor terecht komt. Dit was ook het geval met nakomelingen van de Hoegaardse familie Dotremont en de Bertemse familie Dottermans.

Sedert de beginjaren 1600 vinden we in de parochieregisters van **Hoegaarden** de naam Dotremont of varianten van de naam geschreven als d'Outremont, d'Oultremon, ...

De Hoegaardse Dotremont is waarschijnlijk afkomstig uit het Luikse.

De familie Dotremont had te Hoegaarden een uitgebreid nageslacht waaronder verscheidene brouwers, schepenen, meiers of burgemeesters.

Voor de familie Dottermans is 1786 een belangrijk jaar. In dat jaar beviel te **Bertem** de 28-jarige ongehuwde **Dorothea Elisabeth Dotremont** uit Hoegaarden van een zoontje.

Dorothea Elisabeth kwam uit een gezin van 13 kinderen en werd in 1758 te Hoegaarden geboren als dochter van Jacobus Dotremont en Maria Magdalena Van Simphoven.

Jacobus en Maria Magdalena hadden al twee gehuwde kinderen en een zoon als religieus toen de 28-jarige ongehuwde dochter Dorothea Elisabeth zwanger geraakte.

Niets ongewoons toen en ook niet in deze tijd maar zoals blijkt uit de geboorteakte van haar kind, trok Dorothea Elisabeth naar Brussel – of werd naar Brussel gestuurd – om daar te bevallen en om haar kind er waarschijnlijk achter te laten.

De weg naar Brussel liep langs Bertem. In Bertem woonde toen haar tante Anna Joanna Dotremont die getrouwd was met de Bertemnaar Philippus Neefs.

De zwangere Dorothea Elisabeth is niet in Brussel geraakt, ze beviel op 25 november 1786 bij haar tante te Bertem van haar zoontje. Het kindje werd door haar tante Anna Joanna en haar aangetrouwde oom Philippus Neefs ten doop gedragen. Het jongetje kreeg de voornaam van zijn oom en peter Philippus en de familienaam van zijn moeder. In de doopakte werd de naam ingeschreven als **Doltermans**.

Dorothea Elisabeth liet haar kindje in Bertem achter. De kleine Philippus werd opgevoed door Dorothea's tante Anna Joanna en haar oom.

Philippus groeide op te Bertem en was 26 jaar toen hij in 1813 te Heverlee trouwde met Maria Elisabeth Laeremans. De band tussen Philippus en zijn moeder Dorothea Elisabeth was niet helemaal verbroken want zij was aanwezig op het huwelijk van haar natuurlijk kind. In die tijd verbleef Dorothea Elisabeth te Binkom.

Bij het huwelijk in 1813 werd de naam van Philippus als **Dottermans** geschreven en dat was het ontstaansmoment van die naam.

De schrijfwijze van de familienaam 'Dottermans' is sedert het huwelijk van Philippus in 1813 tot nu onveranderd gebleven. Daarenboven blijkt dat er geen andere Dottermans'en zijn in Vlaanderen dan afstammelingen van Philippus.

De naam Dottermans bleef gedurende vier generaties in de omgeving van **Heverlee** en **Leuven** hangen vooraleer in het tweede kwartaal van de 20ste eeuw op te duiken in andere provincies dan Vlaams-Brabant.

In gans Vlaanderen kreeg de naam enige bekendheid via de actrice Els Dottermans.

Te Bertem waar stamvader Philippus in 1786 geboren werd, dook na een afwezigheid van een eeuw de naam opnieuw op in het jaar 1900. In dat jaar trouwde Leonard August Dottermans uit Heverlee met de Bertemse Maria Ludovica Vanzegbroeck.

In het gezin kwamen er 11 kinderen, allen geboren te Bertem. Het jongste kind was Frans Emiel Dottermans, geboren in 1922.

Frans Emiel werd als werkweigeraar in december 1943 door de Gestapo opgepakt en te Breendonk opgesloten. In maart 1944 werd hij bij een represaillemaatregel door de Duitsers gefusilleerd.

De naam Dottermans is na Wereldoorlog II voorgoed aan Bertem verbonden: de voormalige 'Schipstraat' werd voortaan de Frans-Emiel-Dottermansstraat.

Het ganse verhaal rond het ontstaan van de naam Dottermans, de nakomelingen van deze familie en hun voorouders uit Hoegaarden, werd aan de hand van aktes en foto's uitgebreid beschreven in een brochure van een 80-tal pagina's, verkrijgbaar aan € 16 bij de [auteur](#) of in de [Erfgoedkamer van Bertem](#).